

Oyunda.org ve oyunda.com.tr siteleri olarak Basın Ahlak Esasları (aşağıdaki) kapsamında hareket etmekteyiz. Dikkatlerinize sunarız...

BASIN AHLAK ESASLARINA DAİR

GENEL KURUL KARARI

Karar No: 216

Karar Tarihi: 27 Mayıs 2022

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Genel Kurul kararının amacı, resmî ilan ve reklam yayınıyla ilgili süreli yayınların basılı nüshalarında, resmî ilan yayınlayan gazetelerin kendilerine ait internet haber sitelerinde ve sosyal ağ hesaplarında uymaları gereken Basın Ahlak Esaslarını ve bu konuda Kurumca gerçekleştirilecek işlemlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Genel Kurul kararı, 02/01/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun ile Resmî İlan ve Reklamlar ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliği kapsamındaki süreli yayınların basılı nüshalarını ve resmî ilan yayınlayan gazetelerin kendilerine ait internet haber sitelerini ve sosyal ağ hesaplarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Genel Kurul kararı, 02/01/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanununun 49 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Genel Kurul kararında geçen;

a) Basın Ahlak Esasları: Resmî ilan ve reklam yayınıyla ilgili süreli yayınların basılı nüshaları ile resmî ilan yayınlayan gazetelerin kendilerine ait internet haber sitelerinin ve sosyal ağ hesaplarının uymaları gereken Basın İlan Kurumu Genel Kurulunca belirlenen mesleki etik kuralları,

b) Başvuru formu: Basın Ahlak Esaslarına aykırılık iddiası ile yapılan şikayet başvurularında, süreli yayın, internet haber sitesi, sosyal ağ hesabı, şikayetçi ve ihlal hakkındaki bilgilerin yer aldığı bu Genel Kurul kararı ekindeki formu,

c) Ek gösterge müeyyidesi: Resmî İlan ve Reklamlar ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliğininin 73 üncü maddesinin üçüncü fıkrası ile 82 nci maddesinin üçüncü fıkrasına göre gazeteler hakkında yapılan işlemleri,

ç) Genel Müdürlük: Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğünü,

d) İnternet haber sitesi: Resmî ilan yayınlayan gazetelerin ek gösterge hakkından yararlanmalarını sağlayan kendilerine ait internet haber sitelerini,

e) Kurum: Basın İlan Kurumunu,

f) Müeyyide: Basın Ahlak Esaslarına aykırı davranışta bulunulan hallerde 195 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi uyarınca ilgili süreli yayına Yönetim Kurulu tarafından verilen resmî ilan ve/veya reklam kesilmesi kararını,

g) Sosyal ağ hesabı: Resmî ilan yayınlayan gazetelerin ek gösterge hakkından yararlanmalarını sağlayan kendilerine ait sosyal ağ hesaplarını,

ğ) Süreli yayın: Resmî ilan ve reklam yayınıyla ilgili gazete ve dergileri,

h) Yönetim Kurulu: Basın İlan Kurumu Yönetim Kurulunu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Basın Ahlak Esasları

Esaslara aykırılık

MADDE 5 – (1) Süreli yayınların basılı nüshaları ile resmî ilan yayınlayan gazetelerin kendilerine ait internet haber siteleri ve sosyal ağ hesapları Basın Ahlak Esaslarına uymak zorundadır.

(2) Kuruma yapılacak şikayetler ve Yönetim Kurulunun incelemeleri, bu Genel Kurul kararında belirlenen usul ve esaslara göre gerçekleştirilir.

Anayasa ve kanunlara uygunluk

MADDE 6 – (1) Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü, Cumhuriyetin insan haklarına dayalı, demokratik, lâik, hukuk devleti niteliği ve Atatürk ilke ve inkılâpları ile Anayasa'nın 174 üncü maddesinde yazılı İnkılap Kanunları aleyhine yayın yapılamaz.

(2) Haberler hukuka aykırı yollardan elde edilemez ve yayınlanamaz.

(3) Suça tahrik veya teşvik edecek, suçu ve suçluyu övecek, halkı kin ve düşmanlığa tahrik edecek ve suç ile mücadeleyi etkisiz kılacak yayın yapılamaz.

(4) Şiddet ve terörü özendirecek; uyuşturucu veya uyarıcı maddeler ve her türlü örgüt suçları ile mücadeleyi etkisiz kılacak yayın yapılamaz.

(5) Terör örgütleri, bunların üyeleri ve olaylar hakkında bilgi ve görsellere bu örgütleri meşru gösterecek şekilde yer verilemez.

Doğruluk ilkesi, haber ve bilgi sunumu

MADDE 7 – (1) Bir kamu hizmeti olan gazetecilik, kişisel veya ahlaka aykırı amaç ve çıkarlara alet edilemez ve kamu yararına aykırı bir şekilde kullanılamaz.

(2) Haberlerde ve olayların yorumunda gerçeklerden saptırma, çarpıtma veya kısaltma yoluyla amaçlı olarak ayrılınmaz.

(3) Haberler ve yorumlar gerçeği gösterir, yanlış ya da yanıltıcı olamaz.

(4) Haber başlıklarında, haberin içeriği saptırılamaz, yanıltıcı olunamaz ve çelişki yaratılamaz.

(5) Doğruluğu kuşku uyandırabilen ve araştırılması gazetecilik imkânları içinde bulunan haberler, araştırılıp doğruluğu ve görünürdeki gerçekliği teyit edilmeden yayınlanamaz.

(6) Süreli yayınlar kadro, baskı, dağıtım veya fiilî satış miktarı konusunda yanlış veya yanıltıcı bilgi veremez ve yayın yapamaz.

(7) İlan veya reklam niteliğindeki haber, resim, çizgi ve yazıların, tereddüte yer bırakmayacak şekilde ilan veya reklam olduğu belirtilir.

Suçsuzluk ilkesi

MADDE 8 – (1) Hiç kimse, suçlu olduğu kesin yargı kararıyla sabit olmadıkça suçlu olarak ilan edilemez; cezai soruşturma aşamasında veya devam eden davaların konusu olan olaylarla ilgili haber veya yorumlarda suçsuzluk ilkesi ve lekelenmeme hakkı ihlal edilemez; soruşturma ve yargılamanın doğal ve yasal akışını, özellikle hakimlerin kararını etkileyecek beyan ve yorumlarda bulunulamaz, soruşturmanın gizliliği ihlal edilemez.

Çocukların korunması

MADDE 9 – (1) Çocukların ve gençlerin toplum içinde kişiliklerinin gelişmesini ve korunmasını olumsuz etkileyecek veya onlara yönelik cinsel istismar ve cinsel tacize teşvik eden ve şiddeti özendirilen yayın yapılamaz.

(2) Çocukların konu edildikleri yayınlarda, çocukların üstün yararı gözetilir, onların sağlıklı ve güvenli geleceği için her türlü hassasiyet göz önünde bulundurulur. Yayınlarda geleceğinin olumsuz etkilenmemesi amacıyla kimlik ve yerleşim bilgilerine açık veya dolaylı olarak yer verilmez.

(3) Kamu yararı ile çocuğun yararının karşılaştığı hallerde çocuğun üstün yararı esas alınır.

Cevap ve düzeltme hakkı

MADDE 10 – (1) Süreli yayınlar, kişilerin şeref ve haysiyetini ihlal edici veya gerçeğe aykırı bilgilerden dolayı, kendilerine yollanacak, süreli yayına ve üçüncü kişilere hakaret ve suç unsuru içermeyen, üçüncü kişilerin hukuken korunan menfaatlerine aykırı olmayan cevap ve düzeltme metinlerini; bunların gönderilmesine sebep olan yazının etkisini bütünüyle giderecek şekilde, herhangi bir düzeltme ve ekleme yapılmaksızın günlük süreli yayınlarda cevap ve düzeltme metinlerinin alındığı tarihten itibaren en geç üç gün içinde, diğer süreli yayınlarda ise cevap ve düzeltme metinlerinin alındığı tarihten itibaren üç günden sonraki ilk nüshada, ilgili yayının yer aldığı sayfa ve sütunlarda, aynı puntolarla ve aynı şekilde yayımlar.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen cevap ve düzeltme metinlerinin süreli yayınlar tarafından yayımlanmaması halinde, açılan dava sonucuna göre Mahkemece yayımlanmasına kesin olarak karar verilen cevap ve düzeltme metinlerinin, birinci fıkraya uygun şekilde ve süresi içinde yayımlanması zorunludur.

İçeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı

MADDE 11 – (1) Resmi İlan ve Reklamlar ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliğinin 73 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) ve (ğ) bentleri ile 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine göre ek gösterge uygulamasından yararlanan gazeteler, kendilerine ait internet haber sitelerinde ve sosyal ağ hesaplarında yayınlanan bir içerik hakkında 04/05/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele

Edilmesi Hakkında Kanuna göre içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine ilişkin kesinleşmiş hakim veya mahkeme kararı bulunması halinde ilgili içeriği yayından kaldırır.

Özel hayatın gizliliği

MADDE 12 – (1) Kamu yararını ilgilendirmeyen durumlarda bireylerin özel hayatlarının gizliliği ihlal edilemez.

Hakaret, sövme, iftira ve haksız isnat

MADDE 13 – (1) Kişi, kurum veya toplumsal gruplara yönelik yayınlarda, eleştiri sınırlarını aşan, kişinin, kurumun veya grubun onur, şeref ve saygınlığını rencide edecek sözcükler kullanılamaz; hakaret edilemez, sövülemez, iftira ve haksız isnatlarda bulunulamaz.

Ayrımcılık yapılmaması

MADDE 14 – (1) Yayınlarda hiç kimse ırkı, dili, dini, mezhebi, milliyeti, rengi, cinsiyeti, siyasal veya diğer düşünceleri, felsefi inancı, millî veya sosyal kökeni, doğum yeri, ekonomik ve diğer toplumsal konumları sebebiyle kınanamaz ve aşağılanamaz. Vicdan, düşünce ve anlatım özgürlüklerini hukuka aykırı şekilde sınırlayıcı, sarsıcı veya incitici yayın yapılamaz.

(2) Kadınların, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel alanlardaki bütün hak ve yetkilerden eşit olarak yararlanmasını engellemeye özendiren, kadın-erkek eşitliğine aykırı olan, kadını sadece bir cinsel nesne olarak gösteren yayınlar yapılamaz.

Haber kaynağının gizliliği

MADDE 15 – (1) Gazeteci, kaynaklarının gizliliğini korur, kendisine verilen sırları ve kaynağını açıklamaya zorlanamaz.

Millî ve toplumsal değerlere saygı

MADDE 16 – (1) Din ve dini duygular yahut dinen kutsal sayılan değerler istismar edilemez ve kötüye kullanılamaz.

(2) Genel ahlaka aykırı yayın yapılamaz.

(3) Toplumun temeli olan aile yapısını bozmaya yönelik ve ailenin korunmasına aykırı yayın yapılamaz.

(4) Türk toplumunun ortak millî ve manevi değerlerini zayıflatmaya yönelik yayın yapılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Şikayet Başvurusu ve Resen İnceleme

Başvuru hakkı

MADDE 17 – (1) Süreli yayınların basılı nüshalarında, resmî ilan yayınlayan gazetelerin kendilerine ait internet haber sitelerinde ve sosyal ağ hesaplarında Basın Ahlak Esaslarına aykırı davranıldığına ilişkin ihbar ve şikayetler, kendilerini ilgilendiren hallerde gerçek ve tüzel kişilerce, genel olarak da 195 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde temsili öngörülen kurum veya kuruluşlarca Yönetim Kuruluna yapılır.

(2) Yönetim Kurulu gerekli görürse, süreli yayınların basılı nüshalarındaki, kendilerine ait internet haber sitelerindeki ve sosyal ağ hesaplarındaki aykırılıkları resen de inceleyebilir.

Başvuru usulü

MADDE 18 – (1) Şikayetler, Kurumun internet siteleri üzerinden veya Kurumun belirleyeceği elektronik başvuru yollarıyla yapılabilir.

(2) Gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılan şikayet başvurularının Kurumun internet sitelerinde yer alan ve bu Genel Kurul kararı ekindeki forma uygun yapılması gerekir. Aksi takdirde başvuru işleme alınmaz.

(3) Basın Ahlak Esasları Başvuru Formunda gerektiğinde Yönetim Kurulu kararıyla değişiklik yapılabilir. Formda yapılacak değişiklikler Kurumun internet siteleri üzerinden duyurulur.

(4) Vekil veya kanuni temsilci vasıtasıyla yapılan başvurularda vekaletname, temsil veya yetki belgesi başvuru formuna eklenir.

Başvuru süresi

MADDE 19 – (1) Basın Ahlak Esaslarına aykırılık iddiası ile Kuruma gönderilen başvuruların, yayın tarihinden itibaren altmış gün içinde yapılması gerekir.

(2) Sürenin hesaplanmasında başvurunun Kurum kayıtlarına girdiği tarih esas alınır.

(3) Resmî ilan yayınlayan gazetelerin kendilerine ait internet haber siteleri ve sosyal ağ hesaplarıyla ilgili yapılacak başvuruların süre yönünden hesaplanmasında ilk yayın tarihi esas alınır.

(4) Bu Genel Kurul kararının 11 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki başvurular, hakim veya mahkeme kararının kesinleşmesi üzerine her zaman yapılabilir. Genel Müdürlük, mahkeme kararının kesinleşmesine rağmen içeriğin kaldırılmadığını tespit ettiği takdirde, ilgili gazeteğe yedi gün içinde hakim veya mahkeme kararına konu yayının kaldırılması için yazılı uyarı yapar. Genel Müdürlük uyarısına rağmen içeriğin kaldırılmaması halinde, bu Genel Kurul kararı hükümleri dairesinde Yönetim Kurulunca işlem yapılır.

Resen inceleme başlatılması

MADDE 20 – (1) Yönetim Kurulu, şikayet olup olmadığına bakmaksızın yayın tarihinden itibaren altmış gün içinde resen inceleme başlatabilir.

Gizlilik talebi

MADDE 21 – (1) Şikayetçinin talebi üzerine ya da Kurum tarafından gerekli görülmesi halinde, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesinde, şikayetçinin kimliği ve iletişim bilgileri gizli tutulabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İhlal İddiasının Değerlendirilmesi ve Karara Bağlanması

Savunma istenilmesi

MADDE 22 – (1) Süresi içinde yapılan başvurular, Genel Müdürlük tarafından ilgili süreli yayına tebliğ edilerek, on gün içinde savunmasını vermesi istenir.

(2) Süresi içinde savunma verilmez ise, süreli yayın savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Bu husus, savunma istemini içeren yazıda sonuçlarıyla birlikte açıkça belirtilir.

Bilgi, belge ve açıklama istenilmesi

MADDE 23 – (1) Şikayet başvurusu veya savunma ile ilgili açıklama yapılması gereken hususlar bulunması halinde, Kurum ilgililerden bilgi, belge ve açıklama talebinde bulunabilir.

(2) Kurum tarafından bilgi, belge ve açıklama talebinde bulunulduğunda, şikayetçi tarafından en geç on gün içerisinde cevap verilmemesi veya istenilen bilgi ve belgenin sunulmaması halinde şikayet başvurusu işlemde kaldırılır. Bu husus, açıklama istemini içeren yazıda sonuçlarıyla birlikte açıkça belirtilir.

Başvuru hakkının kötüye kullanılması

MADDE 24 – (1) Gerçeği yansıtmayan bilgi ve belgeye dayanılarak başvuru yapıldığının veya başvuru hakkının kötüye kullanıldığının Genel Müdürlükçe tespit edildiği hallerde, başvuru Genel Müdürlükçe işlemde kaldırılır. Konu hakkında başvurana yazılı bildirim yapılır.

Karar verilmesi

MADDE 25 – (1) Yönetim Kurulu, resen veya başvuru üzerine yaptığı incelemelerde, süreli yayının savunmasının geldiği veya savunma hakkından vazgeçtiği tarihten itibaren, altmış gün içinde kararını verir. Alınan karar ilgili süreli yayına ve şikayetçiye tebliğ edilir.

(2) Basın Ahlak Esasları hakkında incelenen yayınlar nedeniyle ayrıca yargı mercilerine başvurulmuş olması, Yönetim Kurulunun incelemesini ve karar vermesini etkilemez.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Karara İtiraz ve Zamanaşımı

İtiraz mercii

MADDE 26 – (1) Yönetim Kurulunun müeyyide uygulanması yönündeki kararlarına karşı, kararın tebliğini müteakip on gün içinde 195 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin ikinci paragrafında belirtilen en yüksek dereceli Asliye Hukuk Hakimliği nezdinde itiraz edilebilir.

Yayınlama hakkı durdurulanlar

MADDE 27 – (1) Resmî ilan ve reklam yayınlama hakkına sahip olup da, herhangi bir sebeple bu hakkı durdurulan süreli yayınlarda bu dönemde, Basın Ahlak Esaslarına aykırı yayınlar yapılması halinde; 195 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi ile Resmi İlan ve Reklamlar ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliğinde öngörülen müeyyidenin uygulaması, söz konusu süreli yayınların resmî ilan ve reklam yayınlama hakkını yeniden kazandığında yapılır. Ancak bu müeyyidelerin uygulanmasında, zamanaşımı Basın Ahlak Esaslarına aykırı yayının yapıldığı tarihten itibaren on iki aydır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Uzman görüşü alınması

MADDE 28 – (1) Yönetim Kurulu, süreli yayınların basılı nüshaları ile resmî ilan yayınlayan gazetelerin kendilerine ait internet haber siteleri ve sosyal ağ hesaplarının Basın Ahlak Esaslarını ihlal edip etmediğine karar vermeden önce, gerekli görürse bir veya daha çok uzmanın görüşünü alabilir.

(2) Uzman veya uzmanlar, on yıllık Basın Kartı sahibi gazeteciler arasından veya tercihen Kurum Genel Kurulunda temsil edilen fakültelerin öğretim üyeleri arasından seçilir.

Süreler

MADDE 29 – (1) Bu Genel Kurul kararının 19 ve 20 nci maddelerinde yer alan süreler, yayının gerçekleştiği günü, 22 ve 23 üncü maddelerinde yer alan süreler ise açıklama veya savunma istenilmesi yazısının tebliğ edildiği günü takip eden ilk günden itibaren başlar.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 30 – (1) Bu Genel Kurul kararında hüküm bulunmayan hallerde 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun, Basın İlan Kurumu Yönetmeliği, Resmî İlan ve Reklamlar ile Bunları Yayınlayacak Süreli Yayınlar Yönetmeliği, Kurum Genel Kurul Kararları ile ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 31 – (1) Bu Genel Kurul kararı ile 30/11/1994 tarihli ve 22127 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 18/11/1994 tarihli ve 129 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair 195 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinde Yer Alan Basın Ahlak Esasları Hakkında Genel Kurul Kararı ve tâdilleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Genel Kurul kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından önce işlenmiş fiillere, Basın Ahlak Esasları Hakkında 129 sayılı Genel Kurul Kararı ile tâdilleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 32 – (1) Bu Genel Kurul kararı Resmî Gazete’de yayımını müteakip yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33 – (1) Bu Genel Kurul kararı hükümlerini Basın İlan Kurumu Genel Müdürü yürütür.